

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 28

13. srpnja 2017.

cijena 200 Ft

Foto: Tímea Horvát

4. – 5. stranica

65. jubilej HKD-a „Gradišće” na PETŃO festivalu

Na gradilištu Hrvatskog kazališta

3. stranica

Oproštajna svečanost u Santovu

6. stranica

Martinci – Ivanjsko okupljanje

12. stranica

Komentar

Hrvatski u crkvi

Vjera je za Hrvate uvijek bila važna, tako i za našu hrvatsku zajednicu u Mađarskoj. Hrvati su među prvima preveli Bibliju na staroslavenski jezik, najstariji prijevodi koji su nađeni u hrvatskim krajevima potječu već iz 8. stoljeća. Tu tradiciju katoličke vjere Hrvati su sačuvali i do današnjih dana, koja tradicija snaži općenito njihovu zajednicu. Naši Hrvati rado hodočaste u poznata i manje poznata svetišta i po Mađarskoj i po Hrvatskoj, to često čine samopoticajno, a redovito imaju i organizirana hrvatska hodočašća po regijama, već 11. put se priređuje i Državno hrvatsko hodočašće u organizaciji Hrvatske državne samouprave. Poznato je da u naseljima gdje živi veći broj pripadnika naše hrvatske zajednice, još uvijek je veća posjećenost svetim misama nego u naseljima gdje živi samo većinski narod, međutim koliko je zastupljen naš hrvatski jezik, to je važno pitanje. Ima regija u kojima narodnosna zajednica redovito može pratiti hrvatsko bogoslužje, jer imaju hrvatskog župnika ili mađarskog koji je voljan služiti hrvatsku misu, a ima i takvih u kojima godišnje samo nekoliko puta se održavaju mise na hrvatskom jeziku s pomoću svećenika iz matične domovine. Tada je velika posjećenost jer se to veže uz neku priredbu ili blagdan (adventski koncert, susret zborova i slično), vjernici doputuju iz raznih mjesta, ali kada se moli na hrvatskom jeziku, većina njih mora čitati s papira jer mnogi već nisu učili molitve na materinskome jeziku. Jedino vjernici sa 70 – 80 godina znaju one stare hrvatske molitve koje su naučili od svojih roditelja ili starih roditelja, njima je prirodnije moliti se na svome materinskom hrvatskom, no njih je sve manje i manje. Kada se mađarski župnik ogradi od predvođenja hrvatske mise, pozivajući se na to da ljudi ne razumiju i ne znaju se moliti na tome jeziku, možda donekle ima i pravo, ali Crkva i vjera treba da nas uči na prihvaćanje i poštivanje drugih i poštivanje onoga što je naslijeđeno od predaka. Ako i nekoliko ljudi zna moliti na hrvatskome, možda bi kadšto zavrjediti hrvatsku misu, ipak kršćanstvo u Hrvata ima 12-stoljetnu tradiciju, a vjerujem da ima i takvih vjernika koji rado vježbaju hrvatske molitve upravo zbog toga što im to slabije ide.

beta

Glasnikov tjedan

Dana 2. travnja 2014. godine položen je kamen temeljac Hrvatskoga kazališta u Pečuhu. Hrvatska je strana otkupom zemljišta, a mađarska strana osiguranjem financijskih zaliha za obnovu i proširenje ispunila preuzetu financijsku obvezu. Nažalost, radovi su se odužili na ovoj ustanovi koja ima važnu ulogu u kulturnom životu hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj.

Mađarska vlada do sada je u izgradnju Hrvatskog kazališta uložila 650 milijuna forinta, pa se povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine Mađarske za razvoj politike susjedstva nada da je to dovoljno za završetak radova, iako se na pečuškom sastanku održanom prošloga tjedna postavilo pitanje troškova tonske tehnike.

Naime, 4. srpnja u Pečuhu su održali sastanak supredsjedatelji Hrvatsko-mađarskoga mješovitog odbora za manjine Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, i Ferenc Kalmár, povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine Mađarske za razvoj politike susjedstva, s gradonačelnikom grada Pečuha Zsoltom Pávom. Grad je Pečuh održatelj Hrvatskog kazališta. Tema je razgovora bila: pečuško Hrvatsko kazalište vezano za Zapisnik XIII. sjednice Hrvatsko-mađarskoga mješovitog odbora za manjine održane 23. veljače 2017. godine u Zagrebu. Pečuš-

ki gradonačelnik reče da se završetak radova očekuje 31. listopada 2017. godine.

Hrvatsko kazalište djeluje otprije godinu-dvije kao neprofitni d. o. o., u čijem Nadzornom odboru Hrvati imaju predstavnika u osobi Joze Solge, voditelja Ureda HDS-a. Hrvatsko je kazalište od Ministarstva kulture Mađarske u 2017. godini dobilo potporu od 23 300 000 Ft, od Ministarstva ljudskih resursa 21 500 000 Ft, od grada Pečuha 20 000 000 Ft, a od Ljetnih igara i prihoda od ulaznica i ostalog ostvaruje dodatnih oko 40 000 000 Ft, kaže ravnatelj Hrvatskog kazališta i Ljetnih igara Slaven Vidaković.

U izjavi za Hrvatski glasnik / MCC HDS-ov predsjednik Ivan Gugan reče da je prvi

put na gradilištu Hrvatskog kazališta. Pitali smo ga kakvi su HDS-ovi planovi glede njegova možebitnog preuzimanja u HDS-ovo održavanje. HDS nema nikakve ovlasti glede Hrvatskog kazališta, održatelj mu je grad

Pečuh, i oko izgradnje i obnove sve su nadležnosti u rukama grada Pečuha i mi o tome nismo imali previše informacija. Danas smo čuli da će zgrada biti gotova krajem listopada i možda onda još te godine doživimo i premijeru. Bilo je riječi i o možebitnom preuzimanju Hrvatskog kazališta, ja sam rekao kako smo spremni preuzeti, ali bi trebali početi pregovori. Mi smo u dva navrata razgovarali s dogradonačelnikom grada koji nas je pozvao na razgovor. Prošlo je od tada više od dvije godine, i ništa se nije dogodilo, možda će i današnji susret potaknuti čelnike grada da nastavimo i pogledamo koje su najbolje mogućnosti za HDS, za Hrvatsko kazalište i za hrvatsku zajednicu u Mađarskoj, kazao je Gugan.

Branka Pavić Blažetin

U petak, 21. srpnja 2017. godine

Ured predsjednice Republike Hrvatske otvara svoja vrata iseljenicima i pripadnicima hrvatskih manjinskih zajednica.

Zainteresirani hrvatski iseljenici i pripadnici hrvatskih manjinskih zajednica svoj dolazak moraju prijaviti putem obrasca koji se nalazi u prilogu. Popunjeni obrazac potrebno je poslati na e-mail protokol@predsjednica.hr ili putem faksa broj 385 1 4565 159 najkasnije do ponedjeljka, 17. srpnja 2017. godine.

Sve ostale informacije vezane uz održavanje Dana otvorenih vrata bit će naknadno objavljene na našoj web-stranici www.predsjednica.hr.

Na licu mjesta

Osječko-pečuški sastanak supredsjedatelja Međuvladina mješovitog odbora za manjine Zvonko Milasa i Ferenc Kalmára

Dana 4. srpnja u Osijeku i Pečuhu održali su sastanak supredsjedatelji Hrvatsko-mađarskoga mješovitog odbora za manjine Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, i Ferenc Kalmár, povjerenik ministra vanjskih poslova i trgovine Mađarske za razvoj politike susjedstva. Teme razgovora bile su: Prosvjetno-kulturni centar Mađara u Osijeku i pečuško Hrvatsko kazalište vezano za Zapisnik XIII. sjednice Hrvatsko-mađarskoga mješovitog odbora za manjine održane 23. veljače 2017. godine u Zagrebu.

Na licu mjesta, gradilište Hrvatskog kazališta

Ferenc Kalmár i Zvonko Milas

Naime, 2. travnja 2014. godine položen je kamen temeljac Hrvatskoga kazališta u Pečuhu. Hrvatska je strana otkupom zemljišta, a mađarska strana osiguranjem financijskih zaliha za obnovu i proširenje ispunila preuzetu financijsku obvezu. Nažalost, radovi su se odužili na ovoj ustanovi koja ima važnu ulogu u kulturnom životu hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj

Nakon Osijeka i posjeta Prosvjetno-kulturnom centru Mađara, u poslijepodnevnim satima vođeni su razgovori u Uredu pečuškoga gradonačelnika Zsolta Páve, a potom je posjećeno gradilište pečuškoga Hrvatskog kazališta.

U izaslanstvu je bio veleposlanik Mađarske u Zagrebu József Magyar i generalna konzulica Vesna Haluga.

Na pečuškom dijelu sastanka sudjelovali su među ostalima glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp, HDS-ov predsjednik Ivan Guban i ravnatelj Hrvatskog kazališta Slaven Vidaković.

U izjavi za Hrvatski glasnik / MCC Ferenc Kalmár kazao je da je mađarska vlada do sada u izgradnju Hrvatskog kazališta uložila 650 milijuna forinta, pa se nada da je to dovoljno za završetak ra-

Buduća kazališna dvorana

dova, iako se postavilo pitanje troškova tonske tehnike. Kako saznajemo, to bi se vjerojatno rješavalo u hodu nakon roka koji je pečuški gradonačelnik Zolt Páva naznačio kao završetak radova na izgradnji Hrvatskog kazališta, kraj listopada 2017. godine. Imali smo u Pečuhu duge razgovore na gradskoj s gradonačelnikom Pávom gdje smo se detaljno na licu mjesta i posjetom gradilištu informirali o položaju Hrvatskog kazališta i o tijeku radova njegove izgradnje, te se nadamo da neće doći do zastoja sličnih proteklih godinama zbog kojih kasni projekt Hrvatskog kazališta.

U izjavi za Hrvatski glasnik / MCC Zvonko Milas kazao je između ostaloga da je Hrvatsko kazalište u preporukama Mješovitog odbora. Ono je od iznimnog značenja za Hrvate u Mađarskoj, za kulturu, umjetnost i samobitnost hrvatskoga naroda, a važno je ono i za građane Pečuha i šire za matičnu domovinu. Zadovoljni smo viđenim i riječima pečuškoga gradonačelnika koji nam reče kako očekuje da će radovi biti završeni krajem listopada 2017.

Branka Pavić Blažetin

Kupola aule

Željezni jubilej HKD-a „Gradišće” na PETNO festivalu

Kako se prepisuje u hištvu željezni pir pak u duhovničtvu željezna maša za 65. ljetu, tako nam je najlaglje napisati, kako su Petroviščani 17. junija, u subotu, zopet imali temeljni razlog za svečevanje, tj. željeznu obljetnicu osnutka i kontinuiranoga djelovanja Hrvatskoga kulturnoga društva „Gradišće”. S tim je petroviska folklorna grupa u Gradišću sigurno najstarije društvo koje neprestalno djeluje, a najvjerojatnije visoko tuče s tom godišnjicom i druga kulturna društva u ostali regija, kade nek živu Hrvati u ovoj državi.

Na svečanom programu te subote su se jubilarci malo povlikli u pozadinu i prepustili su svoju pozornicu muzičarom i tancošem od naraščaja, pozvanim gostom ter svim onim govoračem ki su htili čestitati, dare prikdati, priznanja uručiti kotrigom i zaslužnom peljaču dotičnoga društva. U ulozi moderatora dr. Andraš Handler je pozdravio mnoštvo ljudi u Kulturnom domu, a med njimi časne goste, prvoga tajnika Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Maju Rosenzweig Bajić kot i predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana. Za objašnjenje je rečeno, kako je PETNO, igra riči sastavljena od Petrovoga Sela i etnoa, ka se hasnuje za festival koji je 2005. ljeta postavljen po prvi put na noge od strane HKD-a „Gradišće”. U zadnji ljeti kratku pauzu smo imali, kad toliko je svadbov bilo da nismo si mogli najti odgovarajući termin za održavanje festivala, ali svi

Slavljeniki u šokačkoj koreografiji

smo bili za to, da tradiciju festivala tribi obnoviti i dalje nositi, a za to je dobar uzrok bio i 65. jubilej tancošev”, naglasio je u uvodni riči dr. Andraš Handler i veljek je pozvan na pozornicu i predsjednik HDS-a Ivan Gugan ki je slijedeće rekao: „Izuzetno mi je čast i

Seniorska grupa iz Sambotela u „Petroviskom svatovcu”

Puna pozornica školskih tamburašev

zadovoljstvo što vas mogu pozdraviti večeras i čestitati organizatorima na organizaciji ovog festivala koji je zasigurno jedan od najbolje organiziranih, najljepših i najboljih festivala u Hrvata u Mađarskoj. Druga mi je čast što mogu najaviti da u sklopu festivala se održava i X. turneja HDS-a koja ima cilj da se u raznim regijama što bolje upozna hrvatska glazba, hrvatski folklor od Gradišća do Bačke. U sklopu te desete jubilarne turneje danas ćete moći upoznati Izvornu skupinu iz Budimpešte. Prošle subote su vaši Petroviščani boravili u Budimpešti, a sada će oni predstaviti svoje znanje ovdje, pred vama.” Za tom najavom je Ivan Gugan još pozvao tri osobe ke su na polju obrazovanja na tlu Gradišća mnogo toga učinile u prošlosti. Zahvalnica i plaketa uručene su sad onim ki 21. majuša u Pečuhu povodom Dana hrvatskoga školstva na svetačnosti nisu mogli biti nazoči. Tako burni aplauz je pripao Jutki Handler, dugoljetnoj bivšoj školskoj direktorici Petrovoga Sela, i Ani Milišić-Horvat, negdašnjoj peljačici petroviske čuvarnice, a prof. Matildi Bölcs dostavljena je plaketa u Hrvatski Židan. U svečanom programu prva pro-

Hrvatsko pjevačko društvo „Zelina“

Ivan Guban, predsjednik HDS-a čestita jubilarom

Moderator programa dr. Andraš Handler s domaćimi muzičari

Hrvatska izvorna grupa iz Budimpešte

dukcija je bila Patricije Kelemen, ka je pred kratkim zgotovila Dvojezičnu školu, i sad je izjačila domaću jačku „Naša mila domovina“. Male tancoše iz čuvarnice su sprohadjali seniori iz Sambotela, ki su koreografiju Petroviskoga svatovca zavježbali s Petrom Škrapićem, ki je najnovije peljač ne samo petroviskih, nego i sambotelskih folklorošev. Čuvanje tradicije od malih nogu teče ne samo na folklornom nego i na muzičkom polju, to su predstavili i brojni školski tamburaši, ter još i dvi grupe školskih plesačev. Odrašćeni pravoda računaju i na to da će neki med njimi i volju dobiti kasnije ter će stupiti u društvo „Gradišće“. Antun Kričković, nedavno preminuli koreograf i umjetnik, čuda ljet je djelao s našimi Petroviščani, njemu u čast su ovoga večera prikazane njegove

koreografije, a tako i Gradišćanski tanci. U nastavku folklornoga večera Hrvatsko pjevačko društvo „Zelina“ je došlo na red u nastupu, pri kom je spomenuto ime Janoša Temmela, ki nažalost nije već med nami, i Anđelka Kostelića, peljača tadašnjega folklornoga društva u Zelini. Zahvaljujući njim je „zašao“ grad Sveti Ivan Zelina u Petrovo Selo, a suradnja med osnovnim školama dura već od trideset ljet. Jačkarni zbor Ljubičica s gradišćanskim buketom je čestitao jubilaru. Hrvatska izvorna grupa iz Budimpešte je bila osnovana na inicijativu Antuna Kričkovića, a lani je jur svečevala dvadesetu obljetnicu osnutka. Ovput su s Bunjevačkim ples i nošnjami razveselili brojnu publiku. Pred samim krajem je kotrigom, bivšim tancošem, utemeljiteljem Društva čestitao Ivan Guban i zaželjio još čuda uspjehov i sličnih priredbov u ime Hrvatske državne samouprave, ali i cijele hrvatske zajednice u Ugarskoj. Svojom gratulacijom nije kasnila ni načelnica sela Agica Jurašić-Škrapić, ka je nadalje batrila sve mlade da umjesto televizije i kompjutora, izaberu vridno zajedništvo i lipe trenutke tancanja, jačenja i čuvanja hrvatskoga identiteta, jezika i tradicijov.

Upućene su ovde i čestitke peljaču Petru Škrapiću, on najdulje u povijesti HKD-a „Gradišće“, jur 23 ljeta pelja društvo. On je ovom prilikom i nagradjen visokim odličjem „Za Petrovo Selo“. Burni aplauz je nek onda prestao, kad je svirka pozvala u šokački, završni tanac slavjenike, ki su u društvu svih pozvanih nastavili mulatovanje i slavlje do rane zore uz Pinkicu i Pinka-banda ter velike tamburaške zvijezde iz Hrvatske, Begini.

Tiho

Oproštajna svečanost santovačke Hrvatske škole

U okviru oproštajne svečanosti santovačke Hrvatske osnovne škole, koja je održana u četvrtak, 15. lipnja, u mjesnom domu kulture, od škole i mlađih učenika, posebno učenika sedmog razreda, te svojih nastavnika i roditelja oprostilo se 20 osmaša razrednice Eve Andraš: Fanni András, Viktorija Božić, Csenge Brévai, Patrik Burány, Bálint Czimmernann, Petra Horváth, Alex Kolompár, Gréta Miklós, Milan Milanković, Martin Nović, Vivien Nyerlutz, Mónika Orsós, Brigitta Palásti, Ivan Rapić, Mate Rapić, Petra Rapić, Olivér Somodi, Krisztián Steiner, Viktorija Skeledžija i Gergő Vancsura.

Oproštajna svečanost uljepšana je prigodnim programom, oproštajnim riječima učenika sedmog i osmog razreda, pjesma i kazivanjem stihova na hrvatskom i mađarskom jeziku. Ispraćaj osmaša nadalje uljepšale su učenice pjevačkoga zbora

Posljednji obilazak školskih zgrada osmaša i učenika 7. razreda

Dolazak u mjesni dom kulture

pjesmom Učitelju, hvala i tamburaški orkestar s omiljenim pjesmonicama. Već po običaju, učenici osmog razreda simbolično su privezali vrpce svoga naraštaja na školsku zastavu, te predali ključeve ustanove učenicima sedmog razreda.

Na kraju se u svoje i u ime nastavnika osmašima obratio i ravnatelj škole Joso Šibalin, nakon čega su osmašima uručene diplome i nagrade za postignuti uspjeh u učenju i istaknute rezultate u predmetnim, kulturnim i športskim natjecanjima. Između ostalog, diploma i poklon-knjiga za istaknuti uspjeh u učenju i uzorno vladanje dodijeljena je odličnim učenicima Milanu Milankoviću i Fanni András, a za najboljega sportaša protekle školske godine proglašen je Oliver Somodi. Za istaknuti rad na polju kulture i za društveni rad u učeničkom domu nagrađena je Petra Horváth.

S. B.

Osmiši na oproštajnoj svečanosti

Semelj Hrvatski dan

Foto: Ákos KOLLAR

Péter Hoppál, Neven Marčić, József Kumli

Kuhari Etnokulinarske akademije iz Garešnice

U organizaciji semeljske Hrvatske samouprave, 17. lipnja, priređen je tradicionalni Hrvatski dan. Jedna je to od većih godišnjih priredaba u organizaciji Hrvatske samouprave, uza svinjokoljsko okupljanje i nogometni turnir. Ovogodišnji Hrvatski dan bio je u znaku jubileja, desete godine neprekidnoga priređivanja.

Kukinjski KUD „Ladislav Matušek“

Semelj su svojom nazočnošću počastili državni tajnik Ministarstva ljudskih resursa Péter Hoppál i konzul savjetnik Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Neven Marčić. U ime Semeljaca domaćini su im bili seoski načelnik József Kumli i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave Mišo Šarošac.

Folkorni se program odvijao na otvorenoj pozornici ispred doma kulture. U programu su nastupili: birjanska Hrvatska plesna skupina, Ženski pjevački zbor Poganske snaše, salantski KUD „Marica“, KUD Čitaonice mohačkih Šokaca i kukinjski KUD Ladislava Matušeka te martinački Ženski pjevački zbor „Korjeni“.

Slijedila je zajednička večera. Jeo se izvrstan čobanac koji su skuhalo kuhari Etnokulinarske akademije iz Garešnice uz vodstvo Danijele Crnjak Andrin, majstora kuhara, majstora slastičara, stručnog učitelja kuharstva, a potom zabava do zore s Orkestrom Orašje.

Pokrovitelji su semeljske priredbe bili: Hrvatska državna samouprava, Hrvatska samouprava Baranjske županije, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu i Hrvatski klub Augusta Šenoa.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska duhovna geografija 4.

Katolički vjernici 5. srpnja proslavili su blagdan svetog Ćirila i Metoda, slavenskih apostola i začetnika pismenosti. Apostolskim pismom „Egregiae virtutis“ sveti papa Ivan Pavao II. proglasio ih je suzaštitnicima Europe, čime je njihov utjecaj izjednačio sa svetim Benediktom, zaštitnikom Europe.

Ćirilometodska baština u Hrvata može se promatrati s više gledišta: premda oskudijevamo u povijesnim vrelima, izvan svake je sumnje da su Sveta braća pridonijela jačanju i širenju kršćanstva na hrvatskome prostoru, uveli bogoslužje na narodnom jeziku i budućim naraštajima ostavili polog glagoljice, koja će ubrzo poprimiti svojstvene, hrvatske značajke.

Zapadni Slaveni početkom IX. stoljeća stvaraju jaku državu na području Moravske, na samoj granici slavenskog i germanskog svijeta. Premda je tijekom pokrštavanja Slavena već bio uznapredovao, vjerojatno je među Moravcima bilo dosta nepokrštenih, pa je kneževina postala poprištem misionarskih aktivnosti Salzburške nadbiskupije. Iz toga crkvenog središta dolazili su njemački svećenici, koji nisu poznavali slavenski jezik, što je izazivalo otpor narodnih masa. Pod tom izlikom (premda je pravi razlog bila prijetuća moć germanskih susjeda) moravski knez Rastislav 863. godine obraća se moćnom Bizantu, glavnom takmacu Istočne Franačke, tražeći misionare koji govore slavenski jezik. Iste godine Bizant u Moravsku šalje solunsku braću Konstantina (Ćirila) i Metoda, koji započinju neprocjenjivi prevoditeljski, obrazovni i liturgijski rad, koji su položili temelje slavenske kulture. U to vrijeme prevladavala je tzv. triglosija, mišljenje da postoje samo tri posvećena jezika, hebrejski, grčki i latinski, nudeći snažno ideološko uporište za napade protiv ćirilometodske misije. Promjene na međunarodnoj poli-

tičkoj sceni i stalni napadi na kraju su doveli do izгона učenika sv. Ćirila i Metoda iz moravsko-panonskoga prostora, što je opet rezultiralo osnutkom glagoljaških središta u drugim slavenskim zemljama (od kojih se ističu Preslavska i Ohridska škola, na teritoriju kojim je upravljala tadašnja bugarska država). Premda su napori za stvaranje jake nacionalne crkve u Velikoj Moravskoj doživjeli neuspjeh, novo slavensko pismo i liturgijski jezik nezaustavljivo su se širili slavenskim zemljama, napose balkanskim prostorom. Stožerna zona hrvatskoga glagoljaštva oblikuje se u bizantskoj Dalmaciji, ponajprije na kvarnerskim otocima Lošinj, Cresu i Krku, odakle se poslije prenosi u obalne gradove. Glagoljsko pismo i slavensko bogoslužje u Hrvatskoj su se održali i unatoč nepovoljnim odlukama splitskih crkvenih sabora 925. i 1060. godine. Ipak, na molbu senjskog biskupa Filipa papa Inocent IV. godine 1248. dopustio je obrednu upotrebu slavenskog jezika i glagoljskog pisma, „ali samo u onim krajevima, u kojima se već upotrebljavaju“. Obrednoj upotrebi glagoljice uskoro se pridružuje i svjetovno, počinju se pisati

pravni tekstovi, poput Bašćanske ploče ili kasnijeg Istarskog razvoda. U staroslavenski jezik ulazi sve više riječi narodnog, hrvatskoga govora, počinju tječkovi oblikovanja pravne i upravne terminologije te kodifikacije običajnog prava. Prodiranjem glagoljice u svjetovnu sferu postupno se stvara jezična podloga hrvatske srednjovjekovne i renesansne književnosti. U borbi za slavensko bogoslužje i pismo, među ostalim, možemo prepoznati zametke hrvatske samosvojnosti i „otpor prema kozmopolitizmu zapada“ (J. Bratulić), odnosno specifični položaj hrvatskog naroda na razmeđu istoka i zapada.

Ivan Tomek

Trenutak za pjesmu

Život poslije

je:

sonda što dolazi u dodir
s tvojom otvorenom pulpom

toplotni zemlja-zrak spektar
na tragu prve podnice

um usidren u ruševinama
zastavice mu saobraćaju s mrtvima

isprave što beskrajno umnožuju
tko si kad više nisi

kosti umjetno začinjene
koje čitaju vegetarijanski čarobnjaci

tvoja sjena na raskrižju
što čeka svjetlo da pođe preko

život
poslije je život

poslije

Mario Suško

„Stvarao sam i plesao“

Sjećanje na Antuna Kričkovića (1929. – 2017.) u zagrebačkome Mađarskom institutu

Dana 26. svibnja 2017. Mađarski institut u Zagrebu, u suradnji s Ansablom narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO i Hrvatskim umjetničkim ansablom Luč iz Budimpešte, upriličio je komemoracijsku večer u čast plesnom umjetniku i koreografu Antunu Kričkoviću. Na manifestaciji održanoj u Mađarskom institutu u srcu povijesnoga središta grada Zagreba, u susjedstvu katedrale, prisjetili smo se nedavno preminulog koreografa, najpoznatijeg umjetnika Hrvata u Mađarskoj, nekadašnjega člana ansambla LADO te osnivača i umjetničkog voditelja Hrvatskog umjetničkog ansambla Luč. Na večeri je ravnatelj Instituta dr. Dinko Šokčević pozdravio nazočne, prisjetio se svojih lijepih, a i šaljivih doživljaja s Učiteljem.

Dio članova Ansambla Luč i Marija Silčanov

Luč je prvo izveo već dobro poznatu i svima dragu koreografiju „Nebeski znak“. Sedam djevojaka, odjevenih u bordo haljine i pogleda uprta u nebo, plesalo je blago, dajući predstavi lirski značaj svojim finim pokretima, mekim koracima, istodobno gracioznim i u znaku molitve isprepletenim rukama. Slijedio je ansambl LADO s orkestralnim i vokalnim pjesmama. Kao završnu pjesmu bunjevačkih melodija izveli su „Kolo igra, tamburica svira“ i time snažno dirnuli slušateljstvo, u kojem je ponegdje i suza kanula. Tomu se i ne čudimo...

Antun Kričković rođen je u bunjevačkohrvatskoj obitelji u Gari, stvorio je brojne trajne koreografije, ostavio za sobom fantastično životno djelo, no sve dokraja i u svakom djeliću sebe, svakom titraju nosio je ljubav za zavičajem, temperament i zdravu ponositost koje je ponio iz svoga doma. Na strastvenu izvedbu ženskog ansambla LADO, kristalno čiste glasove koji su ispunili prostor i titrave zvuke žica tamburice pred slušateljstvom je oživjelo sve ono što je bač' Antun (Tóni bácsi) predstavljao: predanost vrijednostima i ljubav.

Usljedio je film studija Regiofilm, nastao u povodu 80. rođendana Antuna Kričkovića, koji je prekinuo raznježenost publike jer su naime neponovljiva osobnost uvijek dobro raspoloženog i predanog koreografa, njegov način izražavanja i mimika pobudili vesele i ugodne uspomene slušatelja. Program je nastavio ansambl Luč s plesovima iz Kalotaszega, Edina Budavari i Marko Poljanec izveli su virtuozni momački ples i brzi ples u paru (for-gató), nagrađeni velikim pljeskom. Pjesme Marka Dekića na hrvatskom i mađarskom jeziku posvećene Antunu Kričkoviću izveli su članovi Dramske sekcije MKD „Ady Endre“ Lea Kovács i Gábor Balogh. Nakon moderne i mađarske koreografije, prog-

ram je simbolično završio hrvatskim plesom: virtuoznost šokačkih plesova iz Vršende (Versend) raspršio je uzdahe prisjećanja. Nakon pljeska i naklona, i sami su plesači pustili suzu: to je naime bila prva službena večer prisjećanja, a mnogi još nisu pojmlili ono nepojmljivo – da Učitelj sada pleše dalje na nekome ljepšem i boljem mjestu. Supruga i sustvarateljica Antuna Kričkovića, Marija Silčanov-Kričković, zahvalila je organizatorima na dostojanstvenom prisjećanju, te joj je osobito bilo drago što je diplomatkinja za kulturu Mađarskog instituta, dr. Anna Szlanyinka nakon sedam godina opet sudjelovala u koreografiji i što je se u potpunosti sjećala. „Nemoguće je zaboraviti ono što smo naučili od bač' Antuna. On živi dalje u svojim djelima i našim uspomenama“, rekla je Anna, koja je 12 godina bila plesačica Ansambla Luč.

Na kraju, nakon programa i bunjevački Hrvat iz Zagreba, bivši konzul Republike Hrvatske u Budimpešti Naco Zelić prisjećao se svojega poznanstva s Učiteljem koga je prvi put sreo još davne 1956. godine u Zagrebu.

Moto večeri bio je skroman citat samoga bač' Antuna: „Stvarao sam i plesao.“ Mi znamo da je Antun Kričković, osim što je stvarao i plesao, odgojio cijele naraštaje, ostavljajući im u nasljedstvo znanje i predanost vrijednostima. Njegove koreografije elementarne snage ostat će nam u neizbrisivu sjećanju. Počivao u miru, bač' Antune!

Dinko Šokčević – Anna Szlanyinka

Bogatstvo...

Ansambl Lado

X. Državna kulturna turneja u Budimpešti

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, u predvorju budimpeštanske Hrvatske škole 10. lipnja priređena je X. Državna kulturna turneja na kojoj su nastupili petrovošelsko Hrvatsko kulturno društvo „Gradišće” i budimpeštanska Hrvatska izvorna skupina.

Iz plesne koreografije Žetva

Nazočne je pozdravio HDS-ov predsjednik Ivan Gugan, među ostalim prvoga tajnika Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti Maju Rosenzweig Bajić, predsjednicu Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anicu Petreš Németh i ravnateljicu budimpeštanske Hrvatske škole Anu Gojtan. U svome pozdravnom govoru predsjednik Gugan naglasio je da Državna kulturna turneja ima cilj povezivanje raznih regija preko folklor, a u sklopu jubilarne turneje nastupit će petrovošelsko Hrvatsko kulturno društvo „Gradišće” i budimpeštanska Hrvatska izvorna skupina. U ime gostiju iz Gradišća publici se obratio Andrija Handler koji je u kratkim crtama predstavio povijest gradišćanskih Hrvata, govorio o najjužnijem naselju u toj regiji,

Gradišćanski ples

Bunjevački ples

o Petrovom Selu. Ondje djeluju sastavi: Ženski pjevački zbor Ljubičica i Igrokazačko društvo, te Dvojezična osnovna škola. KUD postoji od 1952., ove godine obilježava 65. godišnjicu neprekidnoga djelovanja. Na početku Društvu mnogo je pomogao bunjevački Hrvat, slavni koreograf Antun Kričković, u njegovu će čast plesači otplesati Žetvene običaje i Bunjevačku svitu, a također izvodit će i gradišćanske plesove. Domaćini, Hrvatska izvorna skupina nastupila je spletom bunjevačkih plesova koje je osmislila Edina Budavari. Publika je nastupe zahvalila burnim pljeskom, a voditeljica Izvorne Eva Išpanović uručila je dar Petru Škrapiću.

Kristina Goher

Predstavnici Središnjega državnoga ureda za Hrvate u Koljnofu

Vraćajući se iz Beča s velikoga simpozija na temu Grgura Meki- nića, prilikom spomindana 400. obljetnice njegove smrti, predstavnici Središnjega državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, 10. junija, u subotu, odlazili su si malo da se u Koljnofu najdu i sa zastupnici Gradišćanskih Hrvatov. Tako je šaka Gradišćancev dočekala goste u restoranu Levanda i u okviru informativnoga razgovora su se čuli problemi, predlogi Gradišćanskih Hrvatov. Dr. Franjo Pajrić kot domaćin je najprije pozdravio tročlanu delegaciju iz Hrvatske, Dubravku Severinski, višu stručnu savjetnicu, Rajnu Stević, stručnu savjetnicu, i Milana Bošnjaka, savjetnika s posebnim položajem za pitanja hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu, a i sve Gradišćan-

ce ki su se odazvali pozivu. Na diskusiji su do- taknuta različita polja djelatnosti u sačuvanju hrvatskoga jezika, tradicije i identiteta, ali najpr su došli i primjedbe ter prošnje u svezi s obrazovanjem. Agica Sárközi, ravnateljica mjesne Dvojezične škole i čuvarnice, predsta- vila je djelovanje odgojno-obrazovne usta- nove u održavanju mjesne Hrvatske samoup- rave ter se je zainteresirala za mogućnosti slanja i financiranja gost-učiteljev, odgojite- ljic ter za nabavu interaktivnih materijalov za pametne ploče. Zvana toga su dotaknuti problemi primanja programov Hrvatske tele- vizije u naši varoši i seli, kot i veliko manjka- nje hrvatskih duhovnikov u gradišćanski na- selji, a spomenuti su kontakti bilateralnih suradnjev med Hrvatskom, Austrijom i Ugar- skom. Kristina Glavanić, načelnica Narde, upoznala je nazočne s problematikom čuvar- nice, ka je u manjkanju dice silom prilik bila zaprta pred desetimi ljeti, ali sad bi znova znala otpriti svoja vrata jer ukupno imaju u selu trideset mališanov. „Rad bi imali ponovo hrvatsku čuvarnicu, kade će se zaista čuti hrvatska rič, a ne da se naša dica rašicaju po različiti varoši i seli, a da mi živimo prez ijednoga društva. Ja se ufam da će s današnjim sastankom naši glasi dojt i do određenih institucijov, ke će nam znati i pomo- či“, istaknula je liktarica Narde. Milan Bošnjak rezimirajući sve ono što su čuli prilikom razgovora, naglasio je da svenek je važno ostaviti pisani trag i da je koljnofski susret svakako bio na obostranu korist. Hrvatski gosti su još pohodili školu i ču- varnicu, a posjetili su i Etnomemorijalni centar Gradišćanskih Hrvatov, kade su detaljno čuli i o trečoj gradišćanskoj karavani „Po staza naših starih“, od koga bi drugoga, nego od idejnoga oca velikoga projekta, dr. Franje Pajrića. *Tiho*

Tamburaši Kajkavci treći dobitnici Velike nagrade „Zlatni paun“

činom su to bili jačkari i jačkarice ter muzičari s ugarskom narodnom glazbom, a zvana Umočanov, Hrvate su zastupali čuvari tradicijov „Petribske ružice“. Kajkavci su se predstavili s melodijami Slavonije, Podravine i Gradišća pred stručnim žirijem, a uspjeh pravoda nije postavljen pod upitnik i opet im je dodijeljena visoka nagrada. Probe imaju svirači svaki tajedan i za dvi ljeti će prosla- viti i 20. jubilej utemeljenja. Po riči peljača Adama Horvata, ova nagrada je priznanje od velike važnosti jer znači da se i dandanas vjerno sprohadjaju uputi s kojim je je priskrbio bivši peljač Ivan Sallmer. *Tiho*

Tamburaški sastav „Kajkavci“ u svojoj djelaonici lipo, po- tiho i marljivo djela, skoro dvadeset ljet dugo. Ov sastav u Umoku je na noge postavio Koljnofac Ivan Sallmer, a od njega je 2010. ljeta peljačtvo prikzeo tamburaš, Umočan Adam Horvat. Njevo visoko znanje u guslanju zlamenuju brojna priznanja, a i Velika nagrada „Zlatni paun“ dobivena prvi put 2009. ljeta u Alsópáhoku, ljetodan kasnije u Juri, a sad, po treći put opet u Alsópáhoku. To je najveće odličje što se dodiljuje u Ugarskoj med amaterskimi muzičkimi sastavi i solisti. Na poziv Saveza jačkarnih zborov i orkestrov, 27. majuša, u subotu, na naticanju Zlatnoga pauna su sudjelovali i Umočani. Na gali su nastupali oni ki su u prethodni dvi ljeti na držav- noj kvalifikaciji dostali Veliku nagradu „Zlatni paun“. Ve-

Ivanjski festival

Foto: AKOS KOULAR

KUD „Podravka“ iz Starogradačkog Marofa

Ženski zbor „Korjeni“ s violinisticom Ivom Blažev

Ivanjski plamen

U organizaciji martinačke Hrvatske i Seoske samouprave te KUD-a „Martince“, 24. lipnja priređen je ovogodišnji „Ivanjski festival“. Druženje je započelo u poslijepodnevним satima na nogometnom igralištu u Cretiću, s prijateljskom nogometnom utakmicom između momčadi donjomiholjačkih i martinačkih „veterana“. U mjesnoj crkvi povodom Ivanja služena je sveta misa na hrvatskom jeziku. Nju je služio martinački župnik Ilija Ćuzdi. Među inima svetoj misi pribivala je i generalna konzulica Vesna Haluga s obitelji. Zatim se povorka folklorša uputila od crkve do središta sela uz pjesmu i ples folklorša. U mimohodu i programu koji je slijedio sudjelovali su: šeljinsko plesno društvo „Zlatne noge“, virovički KUD „Virovitica“, KUD „Podravka“ iz Starogradačkog Marofa, Orkestar Vizin, Ženski zbor „Korjeni“, martinački mladi tamburaši. Ove je godine priređen i Gastronomski stol s domaćim poslasticama u seoske me parku. Nakon mimohoda i programa slijedila je večera u domu

Utakmica na Cretiću

Sastav Otkazani let

kulture, a potom Hrvatski bal u sportskoj dvorani uz svirku grupe Otkazani Let iz Hrvatske. U noćnim satima na dvorištu doma kulture bilo je i uprizorenje starih ivanjskih običaja.

Pokrovitelji su priredbe bili: Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ i Ministarstvo ljudskih resursa.

Branka Pavić Blažetin

Škola u prirodi u Crikvenici

Naša škola, budimpeštanski HOŠIG, već više godina uspješno surađuje sa zagrebačkom Osnovnom školom „Ante Kovačić“, u sklopu koje je provedena i Škola u prirodi u Crikvenici, u kojoj s velikim veseljem redovito sudjelujemo. Naši učenici 3. i 4. razreda, njih 19, u pratnji učiteljica Anite Rittgasser, Monike Režek i Kristine Kirhofer, od 5. do 9. lipnja boravili su u odmaralištu Stoimena. U ponedjeljak u ranim poslijepod-

nevnim satima rado su nas dočekali domaćini, gdje smo nakon objeda otišli na plažu i upoznali se s učenicima zagrebačke škole. Svakoga dana bilo je zanimanja na hrvatskome jeziku, tako su polaznici upoznali floru i faunu okolice, vježbali hrvatski jezik, potom su ih čekale športske igre, i naravno kupanje u moru. Neopisivo je uzbudljivo bilo krstarenje brodom do otoka Krka, posjet Vrbniku, Šili, ili špilji Biserujki, kojanas je dočekala s bogatstvom špiljskih uresa, osobito stupova i stalaktika. Ali također nam se urezala duboko u pamćenje noćna panoramska vožnja, a kako ni večer ne bi prošla bez zanimanja, tu su bile razne igre, i na kraju disko. Nažalost, stigao je i zadnji dan našega boravka kada smo krenuli na put u Budimpeštu. Za smještaj, prehranu i zdravlje nesebično brinu djelatnici odmarališta, a u aktivnostima u slobodno vrijeme, kao što su kreativne radionice, tjelovježba, izleti i zabava, pomažu animatori. Njima posebno zahvaljujemo za savjestan rad čime su nas obogatili. Program Škole u prirodi učenici, učiteljice i voditelji ocjenjuju vrlo uspješnim.

HOŠIG

Izlet u Koljnof i Bratislavu

Učenici budimpeštanskoga Hrvatskog đačkog doma 20. svibnja krenuli su u još jednu zanimljivu pustolovinu. Polazak u ranim jutarnjim satima u društvu profesora iz škole i odgovjatelja iz Doma, nestrpljivost, uzbuđenje, iščekivanje... Ipak, veći dio puta prespavali smo, a pred ulazak u Bratislavu smo dobili korisne informacije o povijesti i zanimljivostima toga grada. Nakon kratkog dogovora razdvojili smo se u manje skupine i krenuli u šetnju uživajući u suncu, druženju i razgledanju znamenitosti. U zakazano vrijeme našli smo se s vodičem koji nam je ukratko ispričao o povijesti kraljevskoga grada i mjestima koja svakako trebamo obići. Među ostalim, posjetili smo tvrđavu, uživali u pogledu na grad, slikali se, popili kavu, pojeli sladoled i razmjenjivali dojmove o viđenome. Put nas je dalje vodio u gradišćansko selo Koljnof u kojem je nekada živjelo više od 90 % Hrvata i jedno je od većih hrvatskih naselja u Mađarskoj. Posjetili smo prijateljsku Dvojezičnu osnovnu školu „Mihovil Naković“, gdje nas je primila naša bivša profesorica Biserka Brindza, koja nas je lijepo ugostila i govorila nam o povijesti sela, škole i običajima. Obišli smo i „Seosku kuću“ u kojoj smo mogli vidjeti kako se nekad živjelo, kakav se namještaj upotrebljavao, kakva je bila odjeća i nošnja, što se i kako kuhalo, jelo i kako su se ljudi grijali u stara vremena. Na kraju smo napravili zajedničku fotografiju, još malo porazgovarali i krenuli put Budimpešte. Izlet je bio vrlo sadržajan i zanimljiv, pun smijeha, druženja i lijepih trenutaka koji će nam dugo ostati u sjećanju.

Ovim putem u ime profesora i učenika Đačkog doma zahvaljujemo Hrvatskoj samoupravi XIII. okruga, stolnobiogradskoj Hrvatskoj samoupravi, i Aniki Šokac, narodnosnoj savjetnici samouprave XIV. okruga na novčanoj potpori i prilici da posjetimo dva prekrasna mjesta, a profesorici Biserki Brindza na pomoći i organizaciji našeg boravka u Koljnofu.

Mia Barbir, maturantica

„Otpрте kleti“ u Sumartonu

„Kamanheđa“, tako nazivaju pomurski Hrvati vinograd u blizini Sumartona koji u zadnje vrijeme sve više dobiva na važnosti. Na njemu se uzdižu prekrasne vikendice s podrumima, a sve češće ih posjećuju i gosti s različitih krajeva Mađarske, pa i Hrvatske. Odmorište sv. Urbana pogodno je mjesto za kuhanje, pečenje, organiziranje raznih priredaba, prijateljskih druženja. Sumartonske „gorice“ sastavni su dio Vinske ceste uz Muru s umalo sto pedeset podruma. Vrijednosti sumartonskog vinograda prepoznali su i vijećnici naseља, civilne udruge, a i vinari. Poradi promidžbe ljepote sumartonskih vinograda, vina, hrvatske kulture, 17. lipnja organizirana je druga po redu priredba „Otpрте kleti“, tj. Otvoreni podrumi, ovaj put glavni organizator bilo je sumartonsko Društvo drvorezbara i Seoska samouprava. Na priredbu su stigli mnogi gosti iz Budimpešte, okolnih mjesta i Hrvatske.

Sumartonski vinograd „Kamanheđa“ u posljednje vrijeme posjećuje sve više prijateljskih družina, izletnika. Danas je vrlo jednostavno doći do njih po asfaltiranoj cesti, gdje nailazimo na vrlo lijepe obnovljene klijeti u kojima je uvedena i struja i voda. Neki su obnovili klijeti, u kojima je uređen muzej s poviješću vinogradarstva pomurskih Hrvata, tako je kod obitelji Štric. Ljubitelji kapljice uvijek mogu naići na otvorena vrata i kod vlasnika podruma Lajoša Vlašića, vrsnog vinara, predsjednika sumartonske Vinske udruge pajdaša vina svetog Martina. Ondje mogu naići mir za svoju dušu i vjernici, kod mnogih podruma podignut je križ, a lani sa zajedničkom voljom vjernika izgrađena je kapelica nazvana „Ljubav koja štiti“. Kod kapelice redovito se priređuju vjerski programi. Vinskom turizmu u sumartonskom vinogradu uvelike je pridonijela Vinska udruga svetog Martina, a toj se pro-

Plesači KUD-a Sumarton

Stjepan Kanižaj sa svojim društvom

Gosti iz Budimpešte

Načelnik Martin Capari pozdravlja goste.

okolišu. U želji da se promidžba našega vinograda nastavlja, naša je samouprava kupila zemljište na kojem je zasadila 400 trsova, a jednako tako gotovo 100 voćaka, stare sorte koje ne treba prskati i mogu se uzgajati. To su šljive, kruške, breskve, jabuke. Kada će već roditi voće, dat ćemo ih djeci u dječjim vrtićima, školama, a ako bude i u većim količinama, planiramo peći rakiju. Također želimo izgraditi mali podrum u kojem će biti i sanitarnih čvorova zbog higijenskih potreba, jednako tako i neki vidikovac, što će omogućiti izletnicima prekrasan pogled na okoliš. Za neke smo planove već uspjeli dobiti sredstva preko natječaja, a za neke sada pišemo projekte. – rekao je sumartonski načelnik Martin Capari.

Priredbu „Otpрте kleti“ otvorio je Péter Cseresznyés, državni tajnik odgovoran za pitanja tržišta rada. On je naglasio važnost takvih priredaba na kojima se promiče vinski, gastronomski i izletnički turizam. Tijekom dana vinari su nudili svoja vina, pekli su se razni

midžbi pridružuje i sumartonska Seoska samouprava. Martin Capari, načelnik, kaže da vinari proizvode izvrsna vina, i oni koji su profesionalci, a i oni koji su amateri, naime svi rade u malim količinama, i to je provjeravana kakvoća od same berbe sve dok se ulije u čaše.

– Sve više ljudi zna za našu Kamanheđu, to je jako dobro mjesto za rekreaciju ne samo za one koji kušaju vina nego i onima koji samo vole prirodu, pješačke ili biciklističke izlete. Odmorište svetog Urbana uvijek je otvoreno za svakoga, ovamo dolaze družine, školski razredi, da malo peku slaninu, uživaju u lijepome prirodnom

specijaliteti, stizali su gosti iz cijele regije, iz Budimpešte i Hrvatske. Kod Odmorišta svetog Urbana priređen je kulturni program na kojem su sudjelovale kulturne skupine iz Sumartona, Serdahela i budimpeštanskoga XV. okruga, s čijom samoupravom Sumarton već dugi niz godina surađuje. Usput su vlasnici kod svojih klijeti nudili ljubitelje kapljice vinom, kolačima, a kod Odmorišta se peklo odlično pečenje i gulaš.

Stjepan Kanižaj stigao je iz Zagreba i kaže da ima mnogo prijatelja u Pomurju i stoga često dolazi u Kamanov vinograd, njemu je najdraže da ovdje još čuje lijepu kajkavsku riječ. beta

U spomen

Stipan Merko (1946. – 2017.)

Nakon teške bolesti, 7. srpnja 2017., u 71. godini života preminuo je istaknuti društveni djelatnik budimpeštanskih Hrvata, Bunjevac iz Bačke Stipan Merko. Rođen je 8. srpnja 1946. godine u bačkom naselju Čikeriji. Godine 1961. seli se u Budimpeštu, gdje uči za tokara, potom stupa u službu policije. Nakon četrdeset i dvije godine službovanja, pođe u mirovinu. Godine 1970. oženio se, otac je dvojice sinova. U više mandata bio je zastupnikom Hrvatske samouprave XVIII. okruga, a od 2014. zastupnik je Hrvatske samouprave grada Budimpešte. Među osnivačima je budimpeštanske Hrvatske izvorne skupine. U posljednjih nekoliko godina obnašao je dužnost predsjednika Udruge hrvatskih umirovljenika u Mađarskoj.

Stipan Merko, ili kako su ga mnogi zvali „Merko“, nikada nije zaboravio na svoju rodnu grudu, i kad god je mogao, uvijek je

rado posjetio svoju Bačku, svoje Hrvate Bunjevce u Čikeriji. Ples, druženje i dobro raspoloženje kolali su u njegovoj duši. Nikada se nije žalio. Jedino kada je malo publike bilo na priredbi, i često se znao nadovezati na priču kako nas, Hrvata, sve manje i manje ima u Mađarskoj. Veseo i nasmijan. Ništa ga nije moglo spriječiti da pođe na nastup sa svojim „hađomanjošima“, unatoč svojoj teškoj bolesti nastupio je s njima i na manifestaciji „Čuvajmo običaje zavičaja“ u Velikoj. Bio je ponosan na svoje hrvatstvo, i bilo mu je mило kada je netko želio više saznati o toj zajednici u Mađarskoj. Kao zastupnika, uvijek se moglo računati na njegov odani i savjesni rad. Bio je on i dežurni sv. Nikola svih mladih u Budimpešti. Za vrijeme božićnih blagdana dijelio je darove Hrvatske samouprave grada Budimpešte ili poklone djeci u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Budimpešti. Volio je darovati. Stipan Merko zasigurno će ostati zapamćen kao vesela i nasmijana osoba. Iza njega ostaje mnoštvo nastupa, priredaba i brojnih putovanja. Počivao u miru, a obitelji iskrena sućut!

Kristina Goher

Dana 10. lipnja predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban uručio je spomen-plaketu s likom barokne kamene ploče prve hrvatske škole u Pečuhu i zahvalnicu bivšemu dugogodišnjem ravnatelju budimpeštanske Hrvatskosrpske gimnazije Stipanu Vujiću. Gosp. Vujić nije mogao sudjelovati na svečanosti Dana hrvatskoga školstva u Mađarskoj, koji je priređen 21. svibnja u Pečuhu.

NOVO SELO

U organizaciji mjesne Hrvatske samouprave i Hrvatske samouprave Šomođske županije, 23. srpnja priređuje se „Hrvatski narodnosni dan 2017“. Nakon svete mise u mjesnoj crkvi, s početkom u 16 sati, slijedi kulturni program uz nastup pečuškog KUD-a Tanac. Navečer je bal uz Orkestar Juice team. Program se ostvaruje uz potporu: Hrvatske samouprave Novog Sela i Hrvatske samouprave Šomođske županije, Fonda za razvoj ljudskih potencijala, Zajednice podravskih Hrvata, Hrvatske državne samouprave, Ministarstva ljudskih resursa, Saveza Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“.

LOTAR

Kako saznaje Hrvatski glasnik, u tom je selcu nadomak Pečuhu, na mohačkoj cesti, 24. lipnja, na Ivanje, u organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave priređen Dječji dan (Dan sela). Programi su otpočeli u ranim poslijepodnevima satima nogometnim nadmetanjima i raznim igrama za djecu. U večernjim satima nastupila je skupina Vršendskih plesača. Naime, u Vršendi odnedavno djeluje folklorna skupina koju vodi Dora Balatinac. Nastupila je i skupina BOSS BAnd of Streets, a na večernjem balu svirao je Orkestar Juice.

KEČKEMET

Tamošnja Hrvatska samouprava pokreće besplatan tečaj hrvatskoga jezika na osnovnom stupnju koji će se organizirati u uredskim prostorijama Samouprave (6500 Kečkemet, Batthyanyjeva ulica 2). Kako nas je obavijestila dopredsjednica Samouprave Aranka Berwinkl, tečaj se održava svake srijede od 17.30. Srdačno očekuju sve zainteresirane, prijave se očekuju na telefonu 06-30/608-65-45 ili na 06-30/76-91-656.

BRLOBAŠ

U organizaciji mjesne Hrvatske samouprave, 16. srpnja u tamošnjem domu kulture priređuje se Hrvatski dan. Dan započinje u poslijepodnevima satima izložbom slika Barčanina Josipa Fučkara, a nastavlja se svetom misom u 16 sati. Potom slijedi kulturni program u kojem nastupaju: barčanski KUD Podravina, lukoviški KUD Drava, starinski Biseri Drave, martinački Mladi tamburaši, starinski Mladi tamburaši. Navečer je Hrvatski bal uz Orkestar P+.

Program se Dana ostvaruje uz potporu: brlobaške Seoske i Hrvatske samouprave, Generalnog konzulata Republike Hrvatske, Hrvatske samouprave Šomođske županije, Fonda za razvoj ljudskih potencijala, Zajednice podravskih Hrvata, Hrvatske državne samouprave, Ministarstva ljudskih resursa, Saveza Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“.

15.07.2017.

Hviezdoslavovo námestie BRATISLAVA

17:00 | Kultúrny program | Kulturni program

Folklorno društvo Grbarčeta (SK), Tamburica Konjice (SK),
Folklorno društvo Ljuljanka (SK), Klapa Ravnica (SK),
TS Panonija (SK), TS Čunovski bečari (SK),
Muzičko-pjevački ansabl Rosica (SK),
Muško jačkarno društvo – Hrvatski Jandrofi (SK),
KUD Lipa Lipovljani (HR), Zbor Lira Lipovljani (HR),
Folklorna skupina Po staza naših starih 2017 (H, HR, A, CZ, SK)

18:00 | Alegorički sprievod s konjským záprahom
Po staza naših starih

Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2017

Poziv u Tamburaški i plesački tabor u Koljnofu

Kao svako ljeto, tako i ljeto se organizira Tamburaški i plesački tabor u **Koljnofu, od 31. juliya do 5. augustuša.**

Stroški za diozimatelje:
25 000 Ft.

U cijeni su tečaj, spalo i jilo. Informacije morete dobiti na telefonu kod

Fannike Sárközi:
36 20 287 14 66.

HDS-ova SKUPŠTINA

Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, predsjednik Skupštine Ivan Gugan sazvaio je izvanrednu sjednicu Skupštine koja će biti 15. srpnja 2017. u 12.30 u prostoriji ugostiteljskog zdanja uz napomenu kako se narečeno zdanje nalazi između Kaniže i Jegersega na cesti br. 74, kod ploče prema Füzvölgyu, desetak kilometara od Kaniže. Za sastanak je predložio ovaj dnevni red: 1) Donošenje odluke o rezultatu javne nabave za izgradnju Hrvatskog doma u Pečuhu; 2) Rasprava o utemeljenju zaklade za hrvatsko školstvo u Mađarskoj; 3) Izvješće o stanju pokretanja osnovnoškolske nastave u Sambotelu; 4) Izmjene i dopune Proračuna HDS-a, Ureda i ustanova za 2017. godinu. Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, predsjednik Skupštine HDS-a Ivan Gugan sazvaio je zatvorenu sjednicu Skupštine koja će biti 15. srpnja 2017. godine u 13 sati u prostoriji spomenutog ugostiteljskog zdanja. Za sastanak je predložio ovaj dnevni red: 1) Donošenje odluke o prijedu Hrvatske državne samouprave za Narodnosnu nagradu.

POTONJA

U organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave toga sela te Hrvatske samouprave Šomođske županije, 14. srpnja, s početkom u 15 sati priređuje se „Hrvatski gastronomski festival – turnir noćnog nogometa“ u mjesnome Rekreacijskom parku. „Najljepši“ podravski kuhar i natjecanje u kuhanju domaćih jela obilježiti će poslijepodnevna događanja uz bogat kulturni program, a nakon večere slijedi objava rezultata natjecanja u kuhanju. U 20 sati počinje malonogometni turnir, a u 21 sat plesačnica U jedan sat noću objava je rezultata natjecanja za Noćni kup sela Potonje.

HARKANJ

Hrvatska samouprava toga grada krajem svibnja organizirala je jednodnevni izlet u matičnu domovinu, u Osijek, za učenike viših razreda koji uče hrvatski jezik u mjesnoj osnovnoj školi. Učenici su posjetili tvrđavu, Trg Svetog Trojstva, Muzej Slavonije. Šetali smo pokraj lijepih zelenih, cvjetnih parkova, sve do prekrasne katedrale gdje smo poslušali njezinu povijest i divili se lijepim oltarima, zidovima i orguljama. Razgledanje grada uz izvrsni sladoled nastavili smo šetnjom na dravskoj obali. Uz prekrasne doživljaje, u veselju smo se vratili kući, kazuje nam Đurđa Geošić Radasnai.

Vjernici iz Olsa, Kozara i Vršende u marijanskom svetištu Judu, 11. lipnja u zajedničkoj organizaciji Hrvatskih samouprava Olsa, Vršende i Kozara.